

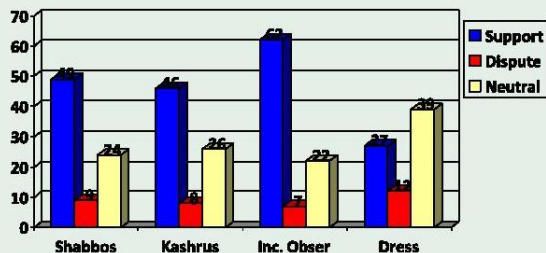

*Navigating Change in My Life:
From Knitted Shawls to New Chapters*

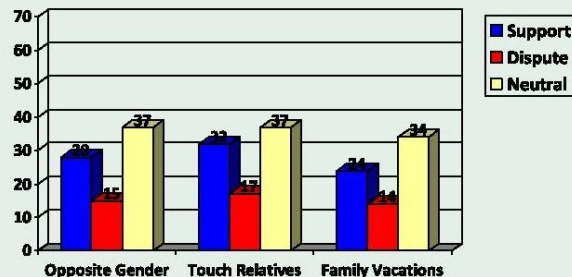

NILI Yarchei Kallah 5777
rbrand@chicagotorah.org

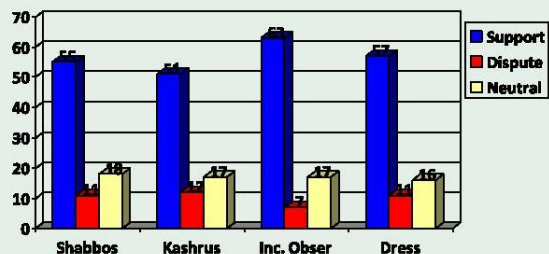
Percentage: Student Report of Parent Response: *Bein Adam L'Makom* BOYS

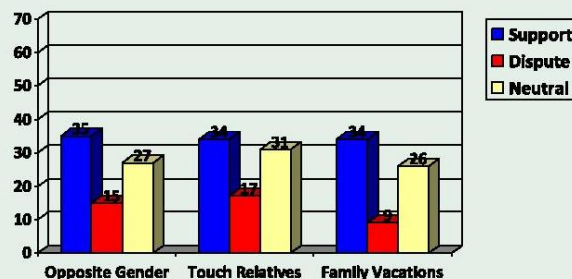
Percentage: Student Report of Parent Response: *Bein Adam L'chaveiro* BOYS

Percentage: Student Report of Parent Response: *Bein Adam L'Makom* Girls

Percentage: Student Report of Parent Response: *Bein Adam L'chaveiro* Girls

Summary of data from Azrieli Graduate School of Jewish Education and Administration study of the year in Israel

Dr. David Pelcovitz

1. משלי ד: יג

13 החזק במוסר אל־תִּרְף נְצִרָה כִּי־היא חַיִּיךָ:

Hold fast to discipline; do not let go; Keep it; it is your life.

2. גר"א שם

כי היא חייך כי מה שהאדם חי הוא כדי לשכור מה שלא שכר
עד הגה אורו המדע לכן צריך תמיד להתחזק ואם לא יתחזק למה לו חיים:

3. הספד על הג"ר חיים הלר זצ"ל
מהגרי"ד סולוביציק זצ"ל - "פליטת סופריהם" דברי הגות והערכה, עמ' 159

אין חויית אלקים מצויה בבעלי פרקמטיה. רק הילד מבקיע את כל הגבולות והמצרים, המבדילים את הסופיות מן האינסוף. רק הילד באמונתו הפשוטה ובהתפעלותו המתיזה ניצוצות יכול לקפוץ קפיצת פלא אל חיק האלקים. "כי נער ישראל ואהבהו"³². "הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד"³³. ענקי התורה, גאוני ישראל, משהגיעו לתחום האמונה — נהפכו לילדים קטנים, על כל תמימותם, חינם, פשטותם, חלחלת הפחד שלהם, חוויותיהם המשולהבות והתמכרותם להן. בכל מקום שאתה מוצא את גדלותם אתה מוצא גם את ילדותם. מה היה הסבא שלי, ר' חיים, איש בריסק? מחד גיסא, גדול המחשבה המופשטת, שהכניס שינויי יסוד במיתודולוגיה ההלכית, ר' חיים הגדול; ומאידך גיסא, ילד קטן ורך, שלא יכול לכבול את רגשותיו הרוותחים, געגעויו למשהו יפה ונעלה, חלומותיו ותקוותיו; הוא,

וַיֹּאמֶר לָהּ מִה־תֵּאָרוּ וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן עָלָה וְהוּא עֹטָה מַעֲיֵל וַיִּדַע שְׂאוּל כִּי־שְׂמוּאֵל הוּא וַיִּקָּד אַפָּיִם אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ:

What does he look like?" he asked her. "It is an old man coming up," she said, "and he is wrapped in a robe." Then Saul knew that it was Samuel; and he bowed low in homage with his face to the ground.

רש"י שם

והוא עוטה מעיל . שהיה רגיל ללבוש מעיל , שנאמר (לעיל ב יט) : ומעיל קטן תעשה לו אמו , ובמעילו נקבר , וכן עלה , וכן לעתיד לבא יעמדו בלבושיהם (תנחומא שם) :

וּמַעֲיֵל קֵטָן תַּעֲשֶׂה־לּוֹ אִמּוֹ וְהַעֲלֵתָהּ לּוֹ מִיָּמִים | וּמִיָּמָה בְּעֶלְוֹתֶיהָ אֶת־אִשָּׁה לְזָבַח אֶת־זָבַח הַיָּמִים:

His mother would also make a little robe for him and bring it up to him every year, when she made the pilgrimage with her husband to offer the annual sacrifice.

בני ביישן הנהוג דלא הוו אולין מצור לצידון במעלי שבתא אתו בנייהו קמיה דר' יוחנן אמרו לו אבהתינן אפשר להו אנן לא אפשר לן (כ) אמר להו ככבר קיבלו אבותיכם עליהם שנאמר ישמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך:

The residents of Beit She'an were accustomed not to travel from Tyre to market day in Sidon on Shabbat eve. In deference to Shabbat, they adopted a stringency and would not interrupt their Shabbat preparations even for a short sea voyage. Their children came before Rabbi Yohanan to request that he repeal this custom. They said to him: Due to their wealth, it was possible for our fathers to earn a living without traveling to the market on Friday; however, it is not possible for us to do so. He said to them: Your fathers already accepted this virtuous custom upon themselves, and it remains in effect for you, as it is stated: "My son, hear your father's rebuke and do not abandon your mother's teaching" ([Proverbs 1:8](#)). In addition to adhering to one's father's rebuke, i.e., *halakha*, one is also required to preserve his mother's teaching, i.e., ancestral customs.

במ"ש בזה באורך אמנם יעוין בשו"ת משיב דבר (מהגאון בעל העמק שא"ה ז"ל) חו"ד סי' כ"ב שנשאל בדבר האוונות הגדולים משוים המלוויים בימינו באורך לוארס ובגבשושית שעל החרטים ומאז זה הרבה שנים שנתחדשו וזאלו להם ויש עיר א' שנהגו שם מאז ומקדם לאכלס בחזקה רוח ועתה קמו פוררים לחוש להם שמא הם מין אחר ועיי"ש במ"ש בזה וכחב דאס כי אס היה העוף בא לפנינו בהחלה לא הייט מתירים אורו כיון שיש לו שינויים מאוונות שלטו לריכין מסירות. אמנם בידון זה כיון שכבר אוכלין אוחס שם במקום הזה מכבר בחזקה כשרות אין להחמיר כל זמן שאין לנו ראייה להיפך שהוא ממין הטמאים דבע"כ מה שהחמיר הרמ"א להלריך מבורות הוא רק בעוף הגא מחדש לפנינו ולא שמענו ממס אכל בעוף שידוע שכבר נהגו לאכלו ויש לו הג' סימנים והוא שכן ויודמי אע"פ שידוע של"ה היה לחבתיט שום מסורה עליהם אין לט להכרס ולהיליא לעז על אבוהיט שהכלו עוף טמא ח"ו ע"כ אוכלים אלו עוף אינדי"ק אע"פ שהרבה מערערים עליהם כי בשעה שהביאם מאינדי"א לא היה מסירות על כשרותם ונס עד היום יש מחמירים ופורסים מהם מ"מ כבר נהגו להכיר ואין פולה פה והוא משום שכבר האחקו להיתרח ואין ראייה להכרס עיי"ש באריכות ועי' בשו"ת מי באר (מס"ב הה"ג מנוקארעבט) סי' 157,13,6

8. שער הכולל, ר' אברהם דוד לבוט

הקדמה (לספר שער הכולל)

בספר לקוטי אמרים מהרב המגיד דק"ק מעזריטש כתוב בענין הנוסחאות וז"ל ארז"ל י"ג השתחויות היו במקדש נגד י"ג שערים שנרמזו (ביחזקאל מ"ח) לעתיד אי"ה. שער ראובן וגו' ושער הי"ג הכולל כולם (והוא השער הפונה קדים ועיין שקלים פ"ו מדות דף ל"ה ע"ב כ"ב קכ"ב ע"א) והיי"ב שערים הם שער לכל שבט כו' וכנגדן היו השתחויות שהם המשכות כו' והתפלה שיוכל כ"א לעלות לשער שלו כו' והוא כנגד תקון הי"ג ונקה כו'. והנה האריו"ל בהיות נהירין לי' שבילי דרקיעא למד

9. גמ' בבא קמא נט:

הוה סיים מסאני אוכמי וקאי בשוקא
 דנהרדעא אשכחיהו דבי ריש גלותא וא"ל
 מאי שנא הני מסאני אמר להו דקא מאבילנא
 אירושלים אמרו ליה את חשיבת לאיתאבולי
 אירושלים סבור יוהרא הוה אתיוה וחבשוה

Repentance is of the greatest importance; inasmuch as it brings a man nearer to the Shechinah; for it is said: *O Israel, return unto the Lord thy God, (Hos. 14. 1)*; again it is said: *Yet have ye not returned unto Me, saith the Lord, (Amos 4. 6.)*; and it is also said: *If thou wilt return, O Israel, saith the Lord, return unto Me, (Jer. 4. 1)*; meaning, if thou wilt but turn with repentance, thou wilt cleave unto Me. Repentance brings near to God those that were remote from Him. **The same man who, but the day before, was despised, condemned, and rejected by God, is now beloved, accepted, a kin and a favorite.** And thus we find, that the same expressions, wherewith the Holy One, blessed be He! rejected sinners, were used by Him, when He recalled penitents, individuals as well as multitudes of men; for it is said: *And it shall come to pass, that in the place where it was said unto them, Ye are not My people, there it shall be said unto them, Ye are the sons of the living God. (Hos. 2. 10).*

גדולה תשובה שמקרבת את האדם לשכינה
 (שנאמר) **הושע יד ב** " (שובה ישראל עד ה' אלהיך".
 ונאמר) **עמוס ד ו** " (ולא שבבתם עדי נאם ה'. ונאמר) **ירמיה
 ד א** " (אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב". כלומר אם
 תחזר בתשובה בי תדבק. התשובה מקרבת את הרחוקים.
אמש הנה זה שנאו לפני המקום משקץ ומרחק ותועבה.
והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד. וכן אנה מוצא
 שבלשון שהקדוש ברוך הוא מרחיק החוטאים בה מקרב
 את השבים בין יחיד בין רבים. (שנאמר) **הושע ב א** " (והנה
 במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל

תניא א"ר נתן
 אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה שאין
 מתן שכרה בעה"ז ולעה"ב 16 איני יודע כמה
 צא ולמד ממצות ציצית מעשה באדם אחד
 שהיה זהיר במצות ציצית שמע שיש זונה
 בכרכי הים שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה
 שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן
 כשהגיע זמנו בא וישב על הפתח נכנסה
 שפחתה ואמרה לה אותו אדם ששיגר לך ד'
 מאות זהובים בא וישב על הפתח אמרה היא
 יכנס נכנס הציעה לו ז' מצות שיש של כסף
 ואחת של זהב וכין כל אחת ואחת סולם של
 כסף ועליונה של זהב עלתה וישבה על גבי
 עליונה כשהיא ערומה ואף הוא עלה לישב
 ערום כנגדה באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו
 נשמט וישב לו ע"ג קרקע ואף היא נשמטה
 וישבה ע"ג קרקע אמרה לו גפה של רומי שאיני
 מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי אמר
 לה העבודה שלא ראיתי אשה יפה כמותך
 אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה
 וכתוב בה יאני ה' אלהיכם שתי פעמים אני הוא
 שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר
 עכשיו נדמו עלי כד' עדים אמרה לו איני מניחך
 עד שתאמר לי מה שמך ומה שם עירך ומה
 שם רכך ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה
 כתב ונתן בידה עמדה וחילקה כל נכסיה שליש
 למלכות ושליש לעניים ושליש נמלה בידה
 חוץ מאותן מצעות ובאת לבית מדרשו של ר'
 10 חייא אמרה לו רבי צוה עלי ויעשוני גיורת
 אמר לה בתי שמא עיניך נתת באחד מן
 התלמידים הוציאה כתב מידה ונתנה לו אמר
 לה לכי זכי במקחך אותן מצעות שהציעה לו
 באיסור הציעה לו בהיתר זה מתן שכרו
 בעה"ז ולעה"ב איני יודע כמה אמר רב

It was taught: R. Nathan said, There is not a single precept in the Torah, even the lightest, whose reward is not enjoyed in this world; and as to its reward in the future world I know not how great it is. Go and learn this from the precept of zizith. Once a man, who was very scrupulous about the precept of zizith, heard of a certain harlot in one of the towns by the sea who accepted four hundred gold [denars] for her hire. He sent her four hundred gold [denars] and appointed a day with her. When the day arrived he came and waited at her door, and her maid came and told her, 'That man who sent you four hundred gold [denars] is here and waiting at the door'; to which she replied 'Let him come in'. When he came in she prepared for him seven beds, six of silver and one of gold; and between one bed and the other there were steps of silver, but the last were of gold. She then went up to the top bed and lay down upon it naked. He too went up after her in his desire to sit naked with her, when all of a sudden the four fringes [of his garment] struck him across the face; whereupon he slipped off and sat upon the ground. She also slipped off and sat upon the ground and said, 'By the Roman Capitol,⁴ I will not leave you alone until you tell me what blemish you saw in me. 'By the Temple',⁵ he replied, 'never have I seen a woman as beautiful as you are; but there is one precept which the Lord our God has commanded us, it is called zizith, and with regard to it the expression 'I am the Lord your God' is twice written,⁶ signifying, I am He who will exact punishment in the future, and I am He who will give reward in the future. Now [the zizith] appeared to me as four witnesses [testifying against me]'. She said, 'I will not leave you until you tell me your name, the name of your town, the name of your teacher, the name of your school in which you study the Torah'. He wrote all this down and handed it to her. Thereupon she arose and divided her estate into three parts; one third for the government,⁷ one third to be distributed among the poor, and one third she took with her in her hand; the bed clothes, however, she retained. She then came to the Beth Hamidrash of R. Hiyya, and said to him, 'Master, give instructions about me that they make me a proselyte'. 'My daughter', he replied; 'perhaps you have set your eyes on one of the disciples?' She thereupon took out the script and handed it to him. 'Go', said he 'and enjoy your acquisition'. Those very bed-clothes which she had spread for him for an illicit purpose she now spread out for him lawfully. This is the reward [of the precept] in this world; and as for its reward in the future world I know not how great it is. Rab Judah said, A borrowed garment is exempt from zizith for the first

Reish Lakish said: Great is repentance, as the penitent's intentional sins are counted for him as unwitting transgressions, as it is stated: "Return, Israel, to the Lord your God, for you have stumbled in your iniquity" ([Hosea 14:2](#)). The Gemara analyzes this: Doesn't "iniquity" mean an intentional sin? Yet the prophet calls it stumbling, implying that one who repents is considered as though he only stumbled accidentally in his transgression. The Gemara asks: Is that so? Didn't Reish Lakish himself say: Great is repentance, as one's intentional sins are counted for him as merits, as it is stated: "And when the wicked turns from his wickedness, and does that which is lawful and right, he shall live thereby" ([Ezekiel 33:19](#)), and all his deeds, even his transgressions, will become praiseworthy? The Gemara reconciles: This is not difficult: Here, when one repents out of love,⁷ his sins become like merits; there, when one repents out of fear, his sins are counted as unwitting transgressions.

11. גמ' יומא פו:

אמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות שנאמר 'שובה ישראל עד ה' אלהיך כי כשלת בעונך הא עון מויד הוא וקא קרי ליה מכשול איני והאמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכות שנאמר 'ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם' (חיה) יחיה לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה

12. גמ' בבא מציעא פד

A Tale of Two Sinners

Ido Hevroni

יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חזייה ריש לקיש ושוור לירדנא אבתריה אמר ליה חילך לאורייתא אמר ליה שופך לנשי א"ל אי הדרת בך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרייה ואתנייה ושוויה גברא רבא יומא חד הוו מפלגי בי מדרשא "הסייף והסכין והפגיון והרומוח ומגל יד ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר משיצחצחן במים א"ל לסטאה בלסטיותיה ידע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר ליה אהנאי לך דאקריביןך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אחתיה קא בכיא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עזבה יתומין אני אחיה עשה בשביל אלמנותי אמר לה ואלמנותיך עלי תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצמער ר' יוחנן בתריה טובא אמרו רבנן מאן ליזיל ליתביה לדעתיה נזיל רבי אלעזר בן פרת דמתודין שמעתתיה אזל יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת תניא דמסייע לך אמו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אזיל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מיניה] בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה

The Gemara relates: One day, Rabbi Yohanan was bathing in the Jordan River. Reish Lakish saw him and jumped into the Jordan, pursuing him. At that time, Reish Lakish was the leader of a band of marauders. Rabbi Yohanan said to Reish Lakish: Your strength is fit for Torah study. Reish Lakish said to him: Your beauty is fit for women. Rabbi Yohanan said to him: If you return to the pursuit of Torah, I will give you my sister in marriage, who is more beautiful than I am. Reish Lakish accepted upon himself to study Torah. Subsequently, Reish Lakish wanted to jump back out of the river to bring back his clothes, but he was unable to return, as he had lost his physical strength as soon as he accepted the responsibility to study Torah upon himself.

Rabbi Yohanan taught Reish Lakish Bible, and taught him Mishna, and turned him into a great man. Eventually, Reish Lakish became one of the outstanding Torah scholars of his generation. One day the Sages of the study hall were engaging in a dispute concerning the following *baraita*: With regard to the sword, the knife, the dagger [vehapigyon], the spear, a hand sickle, and a harvest sickle, from when are they susceptible to ritual impurity? The *baraita* answers: It is from the time of the completion of their manufacture, which is the *halakha* with regard to metal vessels in general.

These Sages inquired: And when is the completion of their manufacture? Rabbi Yohanan says: It is from when one fires these items in the furnace. Reish Lakish said: It is from when one scours them in water, after they have been fired in the furnace. Rabbi Yohanan said to Reish Lakish: A bandit knows about his banditry, i.e., you are an expert in weaponry because you were a bandit in your youth. Reish Lakish said to Rabbi Yohanan: What benefit did you provide me by bringing me close to Torah? There, among the bandits, they called me: Leader of the bandits, and here, too, they call me: Leader of the bandits. Rabbi Yohanan said to him: I provided benefit to you, as I brought you close to God, under the wings of the Divine Presence.

As a result of the quarrel, Rabbi Yohanan was offended, which in turn affected Reish Lakish, who fell ill. Rabbi Yohanan's sister, who was Reish Lakish's wife, came crying to Rabbi Yohanan, begging that he pray for Reish Lakish's recovery. She said to him: Do this for the sake of my children, so that they should have a father. Rabbi Yohanan said to her the verse: "Leave your fatherless children, I will rear them" ([Jeremiah 49:11](#)), i.e., I will take care of them. She said to him: Do so for the sake of my widowhood. He said to her the rest of the verse: "And let your widows trust in Me."

Ultimately, Rabbi Shimon ben Lakish, Reish Lakish, died. Rabbi Yohanan was sorely pained over losing him. The Rabbis said: Who will go to calm Rabbi Yohanan's mind and comfort him over his loss? They said: Let Rabbi Elazar ben Pedat go, as his statements are sharp, i.e., he is clever and will be able to serve as a substitute for Reish Lakish.

Rabbi Elazar ben Pedat went and sat before Rabbi Yohanan. With regard to every matter that Rabbi Yohanan would say, Rabbi Elazar ben Pedat would say to him: There is a ruling which is taught in a *baraita* that supports your opinion. Rabbi Yohanan said to him: Are you comparable to the son of Lakish? In my discussions with the son of Lakish, when I would state a matter, he would raise twenty-four difficulties against me in an attempt to disprove my claim, and I would answer him with twenty-four answers, and the *halakha* by itself would become broadened and clarified. And yet you say to me: There is a ruling which is taught in a *baraita* that supports your opinion. Do I not know that what I say is good? Being rebutted by Reish Lakish served a purpose; your bringing proof to my statements does not.

Rabbi Yohanan went around, rending his clothing, weeping and saying: Where are you, son of Lakish? Where are you, son of Lakish? Rabbi Yohanan screamed until his mind was taken from him, i.e., he went insane. The Rabbis prayed and requested for God to have mercy on him and take his soul, and Rabbi Yohanan died.

13. גרא"ה קוק, שמונה קבצים א: ר"מ

רמ. כשעוסקים בתשובה, צריכים להגדיר ביותר את מהותם של הטוב והרע, כדי שהחרטה, ועזוה הרצון מחיוב לשלילה, יפול רק על הרע ולא על הטוב. ועוד יותר, שצריך לברר את הטוב הנמצא בעומק הרע, ולחזק אותו באותו הכח עצמו שבורחים מן הרע, כדי שתהיה התשובה כח פועל לטובה, המהפכת ממש את כל הזדונות לזכיות.

Handwritten text in Hebrew, likely a commentary or a letter, written in cursive script. It appears to be a religious or philosophical text, possibly related to the topic of repentance and moral conduct discussed in the main text.

